

Svatava Straková

Scénář:

Děti:

Poslechněte si příběh paní Svatavy Strakové, která se narodila 30. července roku 1946 v Jaroslavicích u Zlína v sedlácké rodině jako nejstarší ze 4 dětí. Dnes je jí 79 let.

Pamětnice:

Vyrůstali jsme na statku, měli jsme hospodářství, naši pěstovali obilí, chovali krávy, měli koně, prasata, drůbeže plný dvůr. A na nás, na děti, moc času nebylo. Starali jsme se od nejstaršího po nejmladší. Žili jsme ve skromných podmínkách, i když jsme měli polnosti.

Děti:

Dozvěděli jsme se od ní i o událostech z 1. světové války, které se týkají její rodiny. Její babička měla manžela a ten bojoval ve válce. V zimě byl raněn a ona za ním jela do nemocnice v Ostravě dovézt mu oblečení. Doma musela nechat maličké děvčátko.

Pamětnice:

A bylo to před koncem té první světové války. A vzala pacholka a jela do toho lazaretu, toho muža hledat. Říkala, že to byla taková dlouhá chodba, že ti vojáci leželi na zemi a že ho hledala, že ho našla, že byl dopůl těla omrzlý. A takže zavolala kněze, nechala ho zaopatřit a rozloučila se s ním a jela dom.

Děti:

A bohužel do dvou týdnů zemřel manžel i malá holčička, která se během její nepřítomnosti nachladila.

Vzpomíná i na svého dědečka.

Pamětnice:

A vyprávěl mi, když umřel, tak já jsem měla 16 roků, vyprávěl mi, že dělal polního kuchaře. A já říkám, staříčku, jak jste tak mohli vařit, když nebyly ledničky, když nebylo, on říká, že oni hnali stádo býků nebo kráv nebo ovcí s tím vojskem a že on musel zastat, když to vojsko se usadilo, tak musel zabít krávu a uvařit, nasytit celou tu batalonii nebo jak se to jmenovalo.

Děti:

I dědečkova žena během války zemřela. A protože měl velké hospodářství a dítě, byl jim námluvčímí domluven sňatek, z kterého se jim narodil tatínek paní Strakové.

Děti:

Od roku 1949 začala v Československu probíhat kolektivizace zemědělství a to se dotklo i rodiny paní Strakové.

Pamětnice:

My jsme přišli večer z pola a oni už čekali za vratama. A přesvědčovali nás, aby jsme vstoupili, rodiče moje, aby jsme vstoupili do družstva. Moji rodiče žádné pozemky neměli,

měl to staříček a ten na tom lpěl a ten nechtěl do toho družstva vstoupit.

Děti:

Rodina paní Strakové se bránila vstupu do družstva od roku 1952 do roku 1957, všichni sedláci v Jaroslavicích už v něm byli, jen její rodina ne. Po celou dobu se je komunisté snažili přesvědčit, používali k tomu i různé nečestné praktiky.

Pamětnice:

Oni se neštíteli popsat nám barák "tady bydlí kulak". Neštíteli se ničeho.

Děti:

Nátlak se týkal hlavně staříčka, který se po mši stavoval do známé hospody Tatry v Jaroslavicích.

Pamětnice:

A když šel z kostela, tak se stavil v Tatrách. Jezdil a seděl tam. A věděli ti komunisti, že staříček sedí v hospodě, tak jezdilo auto po dědině a tlampač vykřikoval: "Pan Polášek Josef podepsal přihlášku do družstva." Tož nebyla pravda.

Děti:

Sestry Strakovy to neměly lehké ani ve škole:

Pamětnice:

Protože děcka se nám posmívaly, že jsme kulaci. A my jsme za nic nemohli.

Děti:

Nátlak zesílil v roce 1957, kdy si mladé rodiče zavolali na Národní výbor a řekli jim, že buď přihlášku podepíší, nebo přijdou o vše... A tak to podepsali.

Pamětnice:

Vzali nám dobytek, vzali nám koně, krávy.

Děti:

V JZD postavili kravín, ale nerozuměli tomu, tak ho postavili špatně a byla tam plíseň a vlhko, a když přišla tuhá zima, neměli pro dobytek ani dost potravy.

Pamětnice:

Tak jeden tady ostravák takový přišel a říká "Přivedl jsem vám ty kravky. Žádný sedlak nenecha kravu zdechnut." A my jsme neměli seno, my jsme neměli slámu, my jsme neměli nic. Takže dovedli nám krávy do prázdného chléva.

Děti:

Rodiče maminky paní Strakové v Bošovicích pěstovali řepu a tak je požádala o pomoc. Naložili vůz a 100 km v mrazu jeli až do Jaroslavic, aby zvířata zachránili.

Pamětnice:

Na jaře se zazelenalo, přišel ten Ostravák zase k nám. "Přišel jsem si pro ty kravky." Tak nám všecek ten dobytek znovu vzali.

Děti:

Rodinná finanční situace byla velmi špatná.

Pamětnice:

Když začala škola, tak všechny děcka měly aktovky, měly všechny věci do školy, a my jsme neměli, protože až naši prodali obilí, třeba bylo 20. září, a my jsme ještě neměli školní věci, protože naši na to opravdu neměli peníze.

Děti:

Paní Straková musela ukončit studium v deváté třídě. Všechny děti, které pocházely ze sedláckých rodin, měly jít pracovat do zemědělství. To ale její otec nepovolil se slovy:

Pamětnice:

"než bych tu Svatku dal do zemědělství, radši ju zabiju."

Děti:

A tak se šla vyučit na strojního obuvníka, aby co nejdřív mohla jít pracovat a přispívat do rodinného rozpočtu. Přesto, že nemohla dále studovat a rozvíjet svůj talent tak, jak by si přála, což ji doteď mrzí, vzpomíná na svůj život s vděkem. Pracovala až do důchodu ve Svitě na různých pozicích a i teď žije velmi aktivním životem.

Pamětnice:

Byl ten život těžký, ale pěkný.

Děti:

A co by chtěla Paní Straková vzkázat budoucím generacím?

Pamětnice:

Aby si vážili těch lidí, kteří tady toto všechno vlastně budovali, že ten život, který měli, nebyl lehký, aby nás nepodceňovali.

